

Det handlar om stridsvärdet

av Tommy Jeppsson

TITEL:

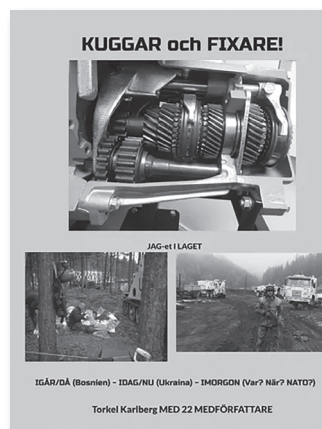
Kuggar och Fixare

FÖRFATTARE:

Torkel Karlberg med 22 medförfattare

FÖRLAG:

Books on Demand, Stockholm 2023

BOKEN ÄR SKRIVEN AV män och kvinnor som verkat på fältet. Flertalet i en logistikbefattning, samt någon kompanichef och stabsofficer vars möjligheter att lösa uppgiften i hög grad varit beroende av att de materiella och lekamliga resurserna fanns på plats över tiden, oaktat det handlade om en skarp insats eller löpande rutinverksamhet, många gånger överlappande inom ett förband.

Det är nu tre decennier sedan den första svenska Bosnienbataljonen, BA 01, gjorde en insats som låtit tala om sig som mycket framgångsrik. En bataljon vars fokus var uppgiftens lösande och där framgången byggde på en god förbandsanda och tillit till varandra vilket i sin tur präglade uppdragets genomförande där mandat och förtroende gällde, oaktat grad och befattning. Således uppdragstaktik i sin praktiska tillämpning under en skarp insats. Att det fungerade omvittnas av författarna. Lärdomar som är lika aktuella nu som då, vilket har som konsekvens att boken inte enbart ska ses som en ”minnenas kavalkad”, utan mer som en erfarenhetsbank att lära ifrån.

Förordet är skrivet av bataljonens chef, ledamoten Ulf Henricsson som betonar egenskaperna individuell initiativförmåga, kreativitet och ansvarsglädje, lika viktiga för personal som har strid som sin huvuduppgift som för de som ansvarar för att förbandets stridsvärde kan upprätthållas. Den senare kategorin återfinns bland de logistikbefäl och soldater som ska planera och leverera förnödenheter, reparera skadad materiel och se till att ersättningsmateriel levereras. Materiellt säkerställande är en sak, säkerställandet av att det finns en kompetent sjukvårdsorganisation är i hög grad avgörande för personalens tilltro och vilja att lösa uppgiften, inte minst avseende den risktagning som är en del av varje skarp insats.

Också logistikförbandens befäl och soldater lever i en utsatt miljö och gör, inte att förglömma, en skarp insats. Transportrörelser i ett operationsområde innebär utsatthet för bekämpning, liksom att varje logistisk installation ska uppfattas som ett presumtivt mål för motståndaren. Konsekvensen är logistiksoldater som behöver en bra stridsut-

bildning och den beväpning som krävs för att kunna skydda sig själva och sin verksamhet. Det gällde då och det gäller, som en funktion av teknikutvecklingen, i minst lika hög grad i vår tid.

Ett flertal av bokens författare tillhör de som handgripligt säkerställt att resurserna funnits på plats där och då de behövs. Deras berättelse är historien om långa arbetsdagar, sömnbrist, kamratskap där ”laget före jaget” blir något avsevärt påtagligare än att bara vara honnörsord och där förmågan att tänka och handla utanför ”boxen” inte sällan avgör framgång istället för dess motsats. Det är befäl och soldater som lever i en miljö där den enda konstanten utgörs av återkommande förändringar, utmaningar som bara har ett acceptabelt utfall, den fungerande lösningen. Detta då det är dessa människor som är förmågeskapare för den taktiska och stridstekniska verksamheten. Samtidigt handlar det om befäl och soldater vilkas betydelse inte lyfts fram, vare sig särskilt ofta eller tydligt, i historiken över olika militära förband.

Recensentens bakgrund som trängofficer gör att många situationer i bokens olika berättelser känns igen. Att värnplikssystemet, förutsatt att utbildningen har hög kvalitet, håller också för skarpa insatser, bevisades av BA 01, liksom bevisats såväl tidigare som senare i samband med att svenska förband satts in i internationella missioner. Att en

logistiksoldat med civil arbetslivserfarenhet är en tillgång framkommer mycket tydligt i boken. Konsekvensen blir att mångfalden erfarenheter från det civila arbetslivet i ett logistikförband skapar en svårslagbar kompetensbredd som förstärker den militära förmågan, något som också tydliggörs i boken.

Logistikplanering handlar för det första om att den måste utföras av kompetenta personer med erfarenhet. För det andra att planeringen är synkroniserad med, i de fall som boken behandlar, bataljonschefens plan och för det tredje att den är förutseende eftersom logistik i mycket karakteriseras av att ”djävulen sitter i detaljerna.” Bataljonens logistikchef, dåvarande majoren Torkel Karlberg, levde i hög grad upp till sin uppgift att vara bataljonschefens förmågeskapare.

Det stora antalet författare i boken har som konsekvens att den språkliga kvalitén varierar. Det förhållandet får anses vida underordnat den erfarenhetsskatt för logistikpersonal, men också för dem som ska understödjas, som Kuggar och Fixare utgör. Överstelöjtnant Torkel Karlberg är i egenkap av initiativtagare till och medförfattare i boken värd beröm.

Recensenten är överstelöjtnant, ledamot av KKrVA och redaktör för dess Handlingar och Tidskrift.